

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

"Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvaru" Nar. Post.

Predstavlja se poštarskim stožem 2 for., a u sljedećem samo 1 for., za cijelu godinu. Razmerno 1 for., a soljako 60 novčića, za pol godinu. Izvan Carovne više poštarske. Gdje se sa najčešćim 8 soljaka, to se voljni, da im ih sačuva svrhu ukupno, pod jednim zavojom i imenom, davaćem do 70 novčića na godinu izvještajne. Novčić se kaže kroz poštarsku "Našučnicu". Imo, prezime i nazivlju Postu vaju jasno označiti. Komu List nedodaje na rečeno, neka to javi odpravnosti u otvoreno pismo, za koju se neplaća poštarska poštarska, napisat Izvora Reklamaciju. Tko List prima i drži, ako je pošten, ga i plaće.

Izlazi svak 1. i 15. dan mjeseca.

UREDNIČTVO I ODPRAVNIČTVO

našao se

Tipografija F. C. Amal, via della Zoula, N. 7.

Plaća se šalju platljivo poštarskim. Vesti, dopisi i drugi spisi stampaju se ili u celosti ili u izravni, naime prava svoja trudnosti i smjeri ovoga Listu. Ne-potpisani so dopisi neupotrebljivi. Osnovna napadanja i čista sukrorno stvaru neplaćaju mjestaju ovom Listu. Predložena so pisma tiskaju po 6 novčića, svaki redak. Oglaši se 8 redakcija stožem 60 novčića, a svaki redak tisak 6 novčića; ili u sljedeću opoznaju po što se pogoda oglašani i odpravnost. Dopisi se naraduju. Urednik i odpravnost, esim izvarenih slučajova, nadepisuju, nego putem svoje Listnice.

Iz carevinskog vijeća.

Kako smo zadnji put javili, i kako sad citamo u "Brzopisnom Zapisniku" car. vijeća od 14. studenoga, predsjednik ministarstva, grof Taaffe, odgovorio je na upit našeg zastupnika i drugovale mu, kako na "četvrti" drugih sličnih upita gledje potrebsćine, što vlada u nekoj pokrajini ove polovice carstva, naime u Istri, Goričkoj, Dalmaciji i južnom Tirolu, onda u Galiciji, Moravskoj i Slavoniji te rekao, da je vlada bila obavijescena o potrebsćini tih pokrajina, još i prije, nego bježi na nju upravljeni rečeni upiti, ali da joj potanje nije bilo javljeno, ni kolika je ta nevolja, ni koliko se jur dosad, il koliko joj se može još doskočiti iz zemaljskih sredstava. Zato da se obratio naredbom na Namjestniku svih rečenih zemalja, da ga što hitrije i točnije izveste o toj nevolji i o njezinim uzrocima; kao također o načinu, kako bi se stradajućemu pučanstvu najlaglje i najuspješnije pomoglo. Na tu naredbu da mu još nisu odavšud dōšli odgovori, jer da uređi trebaju svakako vremena, da se o svem točno obaviste. Ali gospoda zastupnici da neka budu uvjereni, da će vlada sve moguće učiniti, da se toj nevolji što prije doskoči, pa da jo već u stanju reci, sto i kako misli. Nedvojbeno jest, veli, da je u prvom redu dužnost občine i zemlje, pružiti pomoći pojedinim obiteljim i cijelim občinama. Zato da će se prije svega razviditi, po namjestničkim izvješćima, koliko si mogu stradajuće pokrajine same, i koliko će im trebati

država pomoći. Bude li trebalo ovoj ili onoj pokrajini državne pomoći, budi uz predujam budi uz gradnje u potrebi, to će on u shodno vrieme stupiti pred visoko zastupničto odnosnimi u tu svrhu predloži. Za sada da predlaže, uslijed izvještaja primorskog namjestnika, carevinskog vijeća osnovu zakona, kojim se dozvoljuje predajanu iz državnih blagajnica stradajućemu pučanstvu u Istri i Goričkoj. Onda veli, što se tiče uređenja rickah, gradnje cestah itd., kao što je predlažu pojedini upiti, da tu treba mnogo predježne radnje, koju bi stopram onda gotova bila, kad već bude, ako Bog da, potrebe nestalo, ali da će se i gledje toga učiniti, što se bude moglo. Za tim postavlja na stol osnovu zakona, tičućega se pomoći, što se ima pružiti Istri i Goričkoj, naime u žitu za sjeme, te moli što vrucne visoko zastupničto, da ga prihvati. Na to se ustane grof Hohenwart, predlaže da se taj zakon još onaj dan u prvom čitanju prihvati i predlaže odmah proračunskom odboru, da učini o njem izvješće i predlog. Predsjednik dade ga izglasovati, pa bude i primljen većinom glasova.

Citamo nadalje u "Brzopisnom Zapisniku" od dne 18. studenoga, da je u IX. sjednici, a 13. zasjedanju, grof Hohenwart, izprosiv od Predsjednika rieč, o toj istoj stvaru rekao, da postoje proračunski odbor malenom promjenom prihvatio vladin predlog, neka ga visice, akopreni nestoju na dnevnom redu, uzme i na drugo čitanje. Pošto je taj predlog bio primljen, predsjednik naloži izvestitelju, neka uvede predmet

u pretresanje. Iza česa izvestitelj, ponovit opis nevolje u rečenih pokrajinah po dospevajši izvještaj, izjaviti, da je proračunski odbor namjenu Istri i Goričkoj podršku od 80,000 l. za nabavu jesenčkog i proljetnog sjemenja, što da odgovara 4000 hektolitrom žita, i to da je najmanje, što se može pružiti onomu stradajućemu narodu, ako mu se s druge strane pruži kakav zastupnik gradnjenjem cestah i drugim u obec koristnim djelom. Tu svotu da je načina država predujmili pokrajinam Istri i Goričkoj uz janječvinu uz pokrajinsku janječvinu ili garantiju, a da joj se vrati počasni od 1. prosinca 1881. u pet jednakih godišnjih obroka. Ali buduće da sada nisu otvoreni pokrajinski sabori, a zemaljski odbori nemogu na svoju ruku dati te janječvine, to će dotele vladi zahtijevati janječvinu običnih, kad će one i onako uz državne oblasti imati razdoblje potrebnijim obiteljim većenim predujam. Kad je na taj način bio primljen vladin predlog malenom promjenom, što je na njemu učinio proračunski odbor, prešlo se na običenito razpravu, kod koje su govorili zastupnici Pajer, Steudel i po dva puta Dr. Vitezović. Pajer kaže, da on neće, da i opet opisuje potrebsćinu dotičnog pučanstva, koja je već i onako poznata vladi i zastupničkoj kući iz službenih izvješća, pa se i sama budja, da joj se sto prije doskoči; ali da ipak dize svoj glas, kao zastupnik stradajućih, te što vrucne preporučuje visokomu visice, da taj predlog prihvati u svojoj cijelosti. Zastupnik Steudel reče, da se nadam, ako bude ikad trebalo i gradjanom ta-

kve pomoći, da će im se isto onako pružiti kao i seljanom, zato da će rado glasovati za predlog. Na koncu zastupnik gosp. Dr. Vitezović držaše slijedeći govor:

"Kao zastupnik istočne, naime one strane Istre, gdje je uprav sada najveća nevolja, nemogu da ovom prigodom i ja stogod nerecem.

U drugoj sjednici ove užvišene kuće imao sam čast upitati visoku vladu, je li joj poznata nevolja, u kojoj se nađe iste župe pokrajine, a naime moj izborni kotar, i sto kani ona učiniti, da toj nevolji na pomoć skoči.

Dužnost mi je, najvrucu se zahvaliti u ime onog bijednog pučanstva najprije visokoj vladu, što je uvaživ želje u spomenutom upitu izražene, ovaj zakonski predlog predstavila, a zatim najvrucu hvala i toj užvišenoj kući što je privolila, da se taj predlog odmah pretrese.

U isto doba molim, da i onaj predlog, koji obećuje motivirano izvješće, bude sto prije visokoj kući predpostavljen.

Koristnije bilo bi, da je la visoka kuća i ove predloge nešto prije dobila, jer strah me je, da neće se tim svim onim pomoći, koji su u nevolji.

Usudjajem se napokon pitati visoku vladu, je li odredila, kako da se nadu davki od stradajućeg ljudstva izbjegavati, jer, kako se po nekih novim vratima vidi, reć bi, da nije do sada u tom obziru nikakova polakska učinjena.

Sto se tiče §. 1. predložena zakona, bit će tako slobodan predstaviti

HRVATSKE NARODNE PJESEME IZ ISTRE.

IV.

Kada nevjesticu vode.

(Voprinskača).

Tekla j' voda izpod Starograda,
Na njoj raste trava deteljina,
Žela ju je Antica devojka,
Metala ju pred brajnovi konje.
Jiće, piće, konji, brajna mogu,
Ač van je pojti dug put potovati,
Projti van je tri gore jelove,
Tri jelove, tri jasenove,
Prispalići mladjačnu devojku.
Još ni mlada na voz postupila,
Pod njom su kola polomila.
Misli junak činiće po devojku,
Zame junak devet paru voli,
I dovojku doma dovođe.
A devojka načje govorase:
Dobar večer Bog daj, mila majko!
Bog daj dobar večer, hćerko moja!
Mila majko, fa je za večera?
Za večera su dva vola mesa,
Za večera dva skopca pečena,
Za večera devet peči kruha,
Za večera devet hravča vina,
Za večera dve lehi salati.
Mila majko, vsegda tegi j' malo!
Majka se je kruto prestrašila,
Sinku avrom tako govorila:

I poljaj ju od doma mojega,
Jer bi dva dni svo mojo pojala!

Volt. ab.

V.
Kada labiraju na pogoda.

(Voprinskača).

Dare, dare na kolač,
Ki nadvirje, tegi je
Ki pomažu navasticu,
Pomoži njega Bog,
Pomoži njega Bog,
I devojka Marija,
I devojka Marija,
Ka jo Boga rodića.
Lepa van hvala,
Draga bratyo moja!
Kako sto vi nju darovali,
Tako da bi vas Bog s rajom!

Isti.

VI.

Djevojci u predvođenju svatbe.

Pridoh ti pred vrata, je l' ti se moliti,
Milo i drago, gos nau otvoriti?
"Ako verno služiš, vorno ti otvaraš."

„Ov dvor bi moratal slebron okovati,
I mladu devojku zvati njega pojati.“

Sabrazo Trinajstić.

VII.

Kada mi se hćerka od majko dijaže,
Majkino se srdeča na pot razveriša.
Nao pitan te, majko, blagu nijenoga,
Nego te ja pitam tvoga blagoslova;
Da me blagoslovis s tvojim desnum rukum.

Isti.

VIII.

Bila golubice,
Imena sladkoga:
Zvezdo i danice,
Zejo srđca mogu.
V ujoi ja golubice,
Kato, duše draga.

Isti.

Posljednje tri pjesmice pjevaju u Vrhniku u predvođenju svatbe pred djevojčinimi vrati; a zato se to "mentinjadu kantat" ili, ako je so spiseli, "mentinjadu sost". Naprijed im je starinski, te i oni sami vole, "da se to kanta starinsku notum".

IX.
Napitrice.
(Iz Dubašnice).

Kad se piće u zdravlje,

Pasao jesam krave tri,
Nigda četire, nigda dvi,
Belu, rumečku, crno nij,

Crno nij, nij,

Muzi ga, muzi, ti!

X.

Draga moja kumpanija,
Vorni prijatelji,
Gospodar od kuće lipo prosi,
Budite reseli!
On no mari, ni ne krati, da s' napl'emo,
Nog da svj ujedno vesoli stojimo.
Svaki polak svoje volje nek' si natođi,
Prijatelj nek' postana kad svidoće oči,
Nek voli ki će oče, ko' komu drago,
Prijateljski živiti j' na svitu blago,
Vino zore pić mono,
Uzjgraj cu ja tebo.
Junak ga jo izplo

*) ga je napisio,

Naprij mi se, **) moj,

Nu tebi je sada red,

Red, red; muzi ga, muzi ga, muzi,

Bližnji bratac otari mu suze!

*) Ime. — **) Ime.

u specijalnoj debati, da se preinaci predlog istoga §."

A kad se doslo do specijalne debate, Dr. Vitezic rece:

"U motiviranom vladinom izviescu med ostalim se cita: Posto je podzimak (Jesen) već na kraju potrebitija stvar jest, da se proskribi pšenica za sjeme, za koje treba po Namjestnikovu izviescu za došlenc pokrajine najmanje 60,000 forinti.

Silno je potrebno pak, da skrbi i za sijanje žita druge vrsti. A toj potrebi bi se imalo, polag istog motiviranog izviesca, providiti drugim, kasnije predloziti se imajućim zakonom.

Culi smo iz razloženja stovanoga izvjesitelja da ono 60,000 for. u §. 1. ima služiti samo za to, da se priskribi pšenica za sjeme; a u spomenutoj §. pako cito se ne pšenica nego žito za za sjeme, pod kojim (zitom) vlast usled svoga motiviranoga izviesca razumjeva pšenicu, turkinju, jačmen i pažulj.

S toga predložio bih, da se mjesto rieci žito za sjeme, u §. 1. metne rieci pšenica za sjeme, jer se samo na takov način da složiti zakonski predlog sa razloženjem izviesća."

Predlog našega zastupnika, gosp. Dra. Vitezice, da se naime u zakonu mjesto žito reče pšenica za sjeme, ne bude prihvacen od većine car. vjeća. Odmah za tim predsjednik ga dade izglasovati radi njegove prešnosti u drugom i trećem čitanju, a carevinsko ga veće prihvati uz većinu dvih trećina. A sad evo tog zakona:

Zakon za ublaženje nevoljnog stanja ujedljljivoj nevjeljnoj u Istri i Gorici.

§. 1. Vlada je ovlašćena, da se pomogne potrebnim seoskim stanovnicima Medjašne Grofije Istre i Kneževske Grofije Gorice i Gradiške, stradajućim ujedljivoj nevjeljnoj, pružati predujam, bez kamatah, iz državnih blagajnica za nabavu žita za sjeme, da svote od 60,000 forintih, uz uvjet da se povraćaj tog predujama iz državne blagajne zajamci pokrajinskim zemljšćem, za svotu razdijeljuju u pojedinoj od tih pokrajina, a, dokle nije to moguće, od občina glede predujma pružena njihovim pojediniim občinama.

Razdieliba ima se obaviti od državnih oblastnih pomoću občinskim.

§. 2. Dozvoljen predujam mora se izplatiti u pet godinah, počasni 1. januara 1881.

§. 3. Pisma, predate i zapisnici, odnoseci se na taj predujam, prosti su biljegovine.

§. 4. Izvedenje ovog zakona jest naručeno ministrima unutarnjih poslova i finansija.

Osvrt na dogodjaje u Kastvu.

Neće nam zamjeriti postovani čitalji našega lista, što se evo još jednom osvrćemo na dogodjaje u Kastvu. Nejmaju oni znamenovanja samo za občinare kastavske, nego i za občinare svih občina krajiske grofije Istre, a razsvetljaju u isto doba postupak s občinama. Početkom mjeseca januara 1878. dosao je u Kastav kao odaslanik sl. zem. odbora sa plaćom 100 f. mjesecnih na teret občine g. Cuder osoba, koju možda ima Garibaldi u imenu svojih bivših vojnika, ali o kojoj se u javnosti ništa znalo nije; osoba, koja tada nikakve službe imala nije i koja u občini nikad u občinskoj službi bila nije; osoba, koja nije poznavača niti nepoznaje jezik, koji se jedini u kastavskoj občini govorio.

Poslovah njemu izračunen valjda nije bio kadar il moguć obavljati, jer je dne 28. okt. 1878 vis. e. kr. namjestništvo

poslalo svoga povjerenika u osobu g. Simziga i raspustilo občinsko zastupstvo. G. Simzig ostao je cielih osam mjeseci u 24 dana (od 28. okt. 1878. do 22. jul. 1879.) u Kastvu kao povjerenik i cielih osam mjeseci u 24 dana nije občina imala svoga zastupstva, premda bi se to bilo moralno uslijed §. 96. obč. reda za krajisku grofiju Istru najdalje poslije 6 tjedana njegovoga raspusta obnoviti. Njegovim dosašćem izgubio je vrijednost dekret g. Cudera, koga je g. Simzig držao uz dva pisara uz blagajnika i uz priličan broj slugah — kao pomoćnika i o kom se je često izrazio — a jedno vrieme nisu se baš najljepše gledali — da će otici onaj hip, kad bude on otišao.

Medju tim se oni nječako sprijateljili — u vrieme izbora za car. vjeće — u g. Simzigu zajedno sa g. Sussom odaslanikom sl. zem. odbora došavšim, da izruči občinu u ruke novoumn zastupstvu, preporučio dne 22. jul. 1879. g. Cudera za občinskog činovnika i zastrazio da se po njeki način, da će i njega raspustiti, nebude li vršilo svoje dužnosti. Ono je moglo do sada malo učiniti, (a uslijed nekih nije bilo niti slobodno raditi), al je do tada današnjeg po zakonu obavljalo svoje dužnosti, ako i ne svakomu po volji, a ono zaista za probitak občine, što je njegovu glavnu dužnost.

Imajući pravo nad svimi svojimi službenicima u osobah, plaći i imenovanju (§. 31. obč. reda za krajisku grofiju Istru) ono nije htjelo sjednici 4. aug. 1879. medju g. Simzigm i drom. Gollobo, kao občinskim ječnikom (a južno, sto mu se je predložilo, da potvrdi te uvjete, kaže najjasnije, da jih je moglo i nepotvrditi i promjeniti), već je htjelo, da ostanu oni uvjeti, koje je priješnje zastupstvo za obč. ječnika ustavilo bilo. Tim većim i pravom moglo je to učiniti, što g. Gollobo nije se držao ni ujetih sklopljenih sa g. Simzigm uzmimajuć veće dnevnicu, nedolazeći kad se ga je zvalo. Ono je takodjer metnulo klaričulu, da imu g. Gollobo učiniti izpit vidarstva, kojega još nejma, i to u ruku godine danah. Sl. zem. odbor na uzrast dra Golloba proti toj odluci obč. zastupstva, uništio je tu odluku a pokrajinski kapelan dr. Vidulich naložio je (dne 17. aug. 1879. br. 3235.) glavaru, da se stvar opet u pretres uzme i da se dra Gollobo bezuvjetno potverdi. Zastupstvo je pretresalo, i ostalo pri svojem stojecu tvrdio na zakonu. Hoće li sl. zem. odbor i to uništiti, još neznamo.

U istoj sjednici odlučilo je zastupstvo, da nejmaju obč. činovnici kad idu u obč. poslu po občini nikakve plaće za voz, kao nič obč. zastupnici u istih okolnostih. Obč. zastupstvo, mislimo, posve je u pravu, odlučiti tako za sve činovnike i niko nikoga nesili postati obč. činovnikom u Kastvu, a hoće li postati, onda se mora u Kastvu kastavskim zakonom podvrgći. To i odgovara §. 31. obč. reda za Istru. Sl. zem. odbor nije tako mislio. On je, kako se čita u br. 504. Oss. Tr. uništio tu odluku zastupstva kastavskoga.

Ono, zastupstvo, uništio je kupoprodaju izvedenu po g. Tepperu bez ikogje obč. zastupnika (pritužilo se da je neko nječnik zastupnika kod e. kr. namjestništva radi toga a nedobiv dogovora, prosilo i opet zanj), a sl. zem. odbor je tu njihovu odluku uništenja kupoprodaje uništio i kupoprodaju valjmom proglašio.

Ono, zastupstvo, je jur i drugi odlukah učinilo, a sl. zem. odbor jih je uništio.

Ono je odlučilo dne 3. sept. 1879. učeti privremeno geometru uz uvjet, da mora znati hrvatski, jedini jezik, koji se u občini govorio, a g. kotarski kapelan preporučivao je hip za tim, da

se uzme nječki Predonzan, koji izpušta sve drugo, hrvatski nezna. Za dva tri dana juči je bio Predonzan u uredu občine kastavske.

Zastupstvo odlučilo je na svojoj prvoj sjednici u prisustvu gg. Simziga i Sussa na preporku istih g. Cudera kuo i drugo činovnike pridržati privremeno, a odlučili se stalno prije svršetka g. 1879. a niko nije tomu, nit g. Simzig, nit g. Sussa (povjerenici objiju vladaju) prigovorio.

Medju tim o g. Cudera doznao se iz-vjerodostojna izvori, da je u vrieme izbora Iude, koji ga plaćaju nazivao „ljudini kmeti“; znalo se je, da je u to isto vrieme mjesto občinske poslove obavljati zajedno s drugimi vremeni tratio; znalo se je, da je on Garibaldinac bio; uvidjelo se, da nepoznat jezik hrvatskoga — službenog u občini; vidilo se, kako se često vozikao (a na čije troškove i kakovje, gde izvješće občinske sjednice od 27. okt. t. god.). Narod je uvidjao sve veće, da ta činovnik za njega nezadovoljstvo bilo je sve veće a povećalo se onda (19. augusta) kad je sl. zem. odbor pozvao obč. glavarstvo, da, nerazpisujući službal, obstaječi činovnike — i g. Cudera — potvrdi. To je dođalo povoda, da su njeli zastupnici kod neposredno sledile sjednice dne 3. septembra 1879. podastri pismen predlog, da se službe razpišu (to pravo daje zastupstvu jur navedeni §. 31. obč. reda za Istru) i da se Cuder odpušti (zastupstvo ima pravo po §. 50. obč. reda sve svoje činovnike odpustiti, a tim veće privremene). Tomu predlogu nije se dopustilo na dnevni red, a nije dopustio e. kr. kotarski kapelan nemavši nikakva razloga nego da neispada na dnevni red, premda je dopustio mnogo drugih predmetih, medju ostalim i geometri, kojih u programu zabilježeno bilo nije, i premda ima on uslijed §. 91. obč. reda sjednicam obč. sami prisutvovali i u svaku dobu govoriti. Odložilo se na drugu sjednicu. — Na sjednici 20. okt. nisu zastupnici htjeli vičati, dok se g. Cuder neodstrani iz vjećnice.

Sl. kotarske oblasti odaslanik ne-poznavajući jezik, kojim se u sjednicach govoriti, (a on ima pravo govoriti i pao, da se neprekorači djelokrug i ne-povredi zakon, §. 91. i 92. obč. red.), stade Cudera braniti — i to kuo povjerenika sl. zem. odbora. Preko noći (od posljednje sjednice kad se je predlagalo, da se Cuder odstrani, do ove, kad se je imao taj predlog pretesti) je Cuder postao iz privremenog obč. činovnika povjerenik zem. odbora — i to bez dekreta, kog su zastupnici zahtjevali, kog su imali pravo zahtjevati, a koji njim se pokazalo nije. Sjednica završena, bi razpuštena, jer nisu zastupnici u prisustvu svoga privr. činovnika Cudera, o kom se je imalo govoriti, htjeli vičati. Jeli tu slijala buka bilo, kojo je tomu kriv? — Narod doista svjesta, mirno se razišao.

Kod sjednice 25. oktobra i opet neće zastupnici vičati, dok Cuder, koji je s g. kotarskim kapetanom pod pazuštom u dvoranu ulijezao, neizide.

G. kapelan Cudera braniti, dapače citi dekret, kojim bi g. Cuder imenovan nječnikom junjinim odaslanikom za prijašnjega razpuštenoga zastupstva. Nije li to poslije svega rečenoga, da iz kože skočis?

Pošto je o g. Cudera g. Simzig češće rekao, da će otici, kad i on; pošto on svojega dekreta nikad, a nit kad su ga zastupnici zahtjevali, pokazao nije; pošto se je gosp. Cudera od raznih stranah (gg. Simzig i Sussa dne 22. jul. 1879., sl. zem. odbor dne 19. aug. i 21. okt. 1879.) preprijevalo občini za činovnika; pošto ga je obč. zastupstvo privremeno takovim pipo-

zna, i niko proti tomu ništa rekao nije; pošto je došao dne 22. jula 1879. g. Sussa kao odaslanik Junte, da poslove novom zastupstvu izruči: sad je Cuder na jednom jutru odaslanik, i to de-kretom izdanim za prijašnjega zastupstva! §. 94. obč. reda za krajisku grofiju Istru, u kojoj se i občina kastavska nalazi, veli, da ima zem. odbor pravo preduzeti što je potrebilo troškom i pogibelju občine, kad bi zastupstvo „za-nemarilo ili zavrglo poslove vlastite občine.“

Jedini je to §. oslič kojega bi se moglo slutiti, da može u koju občinu sl. zem. odbor poslati svoga odaslanika na koje vrieme, (nikad za dve godine ili za 20, Cuder je jur za Simziga govorio, da ima posla za 20 godina) za njega, da-pače vele, izrazio se jur da će — glavar biti), jer onda občina prestaje občinom biti, a zastupstvo postaje izlismo, jer bi u dve godine (730 danab) i državu uredio, a kamo li nebi, občinu ma još veće poslovi zamršeni bili, i jer je tu občinu valjda u 8 mjes. i 24 dana g. Simzig uredio), i to onda samo, kad bi zastupstvo zanemarilo ili za-bacelo poslove vlastite občine. A šta je moglo zastupstvo, stupivše u službu 22. mjeseca jula g. 1879. zanemariti, sta li zabaciti mjes. januara g. 1878., kad g. Cuder sa de-kretom odaslanstva u Kastav došao. Proti takovom protuslovju mi nemožemo dalje.

Ima ljudi, koji govore, da se s nekoj stranah na drugo neide, nego da se još dosta bogata občina Kastavska osiromaši, da se pak u siro-mašnoj uništi hrvatski duh, koji je u njoj uzbujao, a koj nije svakomu po volji. To bi bilo istini tim bliže, što znamo, da se je ljudi pojedinih pod-občinali nagovaralo, da se razdiče, pak da bude svaka za se. Tim bi svaka bila slaba, tim bi se doalo povoda međusobnom kosmanju, u kom bi se zbijala sve osiromasile, uništile.

Mi ovim molimo vis. e. kr. namjestništvo zaštiti zakon za občine proti svim onim, koji jih vrednaju. Molimo, da se k občinskim sjednicama od strane kotarske oblasti — šilju ljudi, koji poznaju občinske zakone, koji poznaju jezik, kojim se u sjednicach govoriti. — Upozorjujemo naše narodne zastupnike, na ovo danas spomenuto, a drugda jur razloženo. Neka oni potraže tame liček, gdje se ga tražiti može. Imenito pak jih mogu, da nagovore slavni zemaljski odbor, da nebi i u napred unistivo zakoniti odlukah občinskoga zastupstva kastavskoga. — Hvalimo napokon sl. kastavsko zastupstvo za cijelo njegovo zakonito, muževno i častno ponašanje. Ono je dosad, držeć se zakona, uz sav pritisak pobjedilo. Neka se i odsad drži zakona. Neka se dogodi što će, dobra glasa, koji ipak najčešće vredi, neće izgubiti.

Dva tri paragrafa

„občinskoga reda za krajisku grofiju Istru-onim, koji jih neznaju.“

Njegovo Veličanstvo potvrdilo je i slijeće paragrafe občinskoga reda za krajisku grofiju Istru:

§. 86. Zemaljski Sabor pazi po svojim zemaljskim Odboru, da se imovina i dobra občinska i njihovih zavoda ne dodiruju i učvrstite. (Cl. XVIII. zak. 5. oz. 1862.)

Svaka občina ima zemaljskom Odboru podastri točan popis imovine i občinskih dobara; i to svaki put kad se občinsko zastupstvo promeni.

Zemaljski odbor može pišati občine, da mu što razjasne u čem se opravdaju i pošati povjerenstvu ili opunomočiti u svrhu jednoga ili veće zastupnika druge občine, da pretraže stvar na licu mjesu.

izvrsavanju loga prava može on
i slavaju potrebe shodno se pribinuti.
§. 91. Državna uprava ima pravo
nadzirati občine, da u nepredjnu svoga dje-
lokriga i da ne povrće obstojećih zakona.
(Član. XVI. zak. 5. ožujka 1862.)

To pravo nadzora ima na prvom mjestu
kotarska politička oblast. U tu svrhu
može ona zabilježiti, da joj se priobrće
občinsko zapstupstvo i da ju je
stoje potrebno razjašniti.

Predstojnik političke oblasti ili njegovi poslanici, i takoder pravo prisustvovanja kod sjednicama občinskog odbora, i svaki čas govoriti, same ako je član istođu-
možd sudjelovati kod odlučivanja.

§. 92. Kad bi občinsko zapstupstvo u
čem, što na njegov dječokrug nesjada, odli-
čito, i sto je protivno obstojecim zakonima
ima politička oblast pravo
1 dužnost obustaviti izvršenje,
podastrelev predmet neposredno
namještajtu, koje, saslušav zemaljski odbor, po zakonu odlu-
čuje.

§. 94. Kad bi občinsko zapstupstvo
zaneamarilo ili nechtelo izvršiti dužnosti, koje se občini određili mogu, ima kotarska
politička oblast učiniti što je potrebno
troškom i pogiblju občine.

Kad bi zaneamarilo ili zavr-
glo poslove vlastite občini, ima
i pravo zemaljski odbor, a u sili kotarska
politička oblast obavijesiti o tom zemaljski odbor.

§. 98. Občinsko zapstupstvo može
biti razpušteno po namještajtu. Občina
može učiniti utok kod državnoga ministarstva,
ipak bez obustavnoga učinka.

Najdalje 6 tjedanah poslie
razpusta, mora se naložiti novi
izbor (Član. XVI. zak. 5. ožujka 1862.)

Za obavljanje pšovlja u to vri-
me do namještajta novoga občinskog
zastupstva morali će namještajtvo s
dogovorno sa zemaljskim odborom pre-
dužiti potrebite mjeru.

Pogled po svetu.

U Trstu 30. studenoga 1879.

Danas se moramo veoma u kratko
porazgovoriti s našimi čitatelji o svjet-
skih novostih, jer nam se oteo prostor
drugim domaćim i pohižnim vestim.

Sutra će, car, više poceli
zakon o vojski. Po tom zakonu
naša bi vojska budući deset godina imala brojiti osamsto hiljadah vojnika. Nego boje se, da neće proći, jer mu treba, da bude prihvaćen, dve trećine glasova, a ustavovici mu se protive
od jedu na ministarstvo. Nj. velic. Cesari
prije je veoma milostivo izručenu mu
Adresu car, viče, dapaće sastavitelja
joj, grofa Hohenwarta, i najčešće za-
govoritelja, grofa Klan-Martinica, odli-
kova redom željezne krune prvi raz-
reda.

U ugarskom parlamentu vojnički
zakon kao da će imati bolju sreću. Nagodbeni su se dogovori medju Magjari i Hrvati prekinuli, čemu se mi
nemožemo nego veoma radovati, jer je
skrajno vrijeće, sjetiti Magjare, iko su
i sto su Hrvati. Kad su ono Hrvati
svoga dobre volje izabrali Petra i Pavla
za svog kralja, nisu nikako izabrali
Magjara za svog gospodara. Eto točke,
sa koje treba Magjaram u oči pogledati,
pa makar se hrvatsko-ugarska
zajedna i a u uvjek razvrgla.

U Madridu se juče poručila austrijska nadvojvodinja Marija Kristina sa Alfonsom kraljem Španjolskim. U Italiji se promjenilo ministarstvo. Proslili se danas otvorila Parizu narodna francuska skupština, prvi put posle deset godina. Engleska vratolomna politika gubi sve to više ugleda, i u samoj Engleskoj. U Rusiji, kao da se spremaju

velike stvari. Čuje se, da će car Aleksandar na svoj rođendan, dne 2. ožujka 1880. godine, vratiti Rusiju, slobodu, te vladati unapred uz vjeće za-
stupnikih naroda i plemstva. Ruski parlament, i tomu, pomognje ruskog naroda s brotskim parodom, poljskim, jest dogadjaj toliku zamašaju, da mu se mogu već sutradan viditi egromne posljedice. U Carigradu da se održala opet nekakva zavjera proti Saltanu.

Franina i Jurina

Fy. Dakle u Pazinu na občinskim izborima da su predobili Šanjenjaci!

Ju. Ja sam znati, da će tako biti.

Fy. Kako to?

Ju. Tako; sega mlada leta jima se jo dobro namario, a potio lopo osušilo; pak sad na podzimak nisan drugo, nego spravili gotovo intrudu.

Fy. Tako se misliš, da...?

Ju. Mislim, da je centra turkinja, da bi bili diraci.

Fy. Post ē; tri leta brzo projdu...

Ju. Projdu, projdu, ako opet dat i sma no-
daju.

Književne vesti.

Učevne osnove za pučke škole. Tako je ime velikog knjizi, što ju je napisao u njemačkom, talijanskim, slovenskom i hrvatskom jeziku g. vitez Anton Klobić, i. k. pokrajinski školski nadzornik u Trstu, a izdaje e. k. Naklada školskih knjigalj u Boštu, u istjem odlikuo predsjedništva e. k. pokrajinskih školskih oblasti sa Primorju. Sto bi god rekli o tej knjizi, bilo bi malo, jer ona se najbolje proporcioniše smanjkujuću, koji su bavi školom i školstvom. U njoj će onci učitelji i kotarski školski nadzornici sve, što imaju jedni učiti, a drugi zahtijevati u raznima razreduzni raznovrsnim pustim školama. Tu juna ljeto po ljetu, sat po sat uznauzimo sve, što se ima i kako u kojem razredu učiti, da se poduprino odgovori svim našim pustim školama. Učitelju netreba znati, nago u koju vrst spada njegova škola, pa vjedno zna i što oni ječiti, da umjetno i postepeno razvije učenima i učiteljima sjećanje. Zato hocu knjige nemalo i nesmisli biti bas nijedan učitelj ovom našem Primorju. Clema Žo je 1. f. 80 nov.

Pogled tradicionalnoj književnosti Hrvata i Srbija još naslov knjige, koju kauši stampati, ako mi se dovoljan broj preduročnjaka odazova, uč. sveć. Ivan Radetić, kr. guman. profesor u Senju. U toj knjizi od 10—11 arakata u maloj osmimi bit će pobijezeno pusti i estetičko-literarno-historički razjasnjene sve one narodne umotvorine, koje su naši predjed ustanovili predvajajući od oca na sna pomoći. Knjiga je podijeljena u tri odsjeka, od kojih prvi kao uvod sadržaje historijsko-otno-
grafiske arte Slovjuh u obču, a napose Hrvata i Srbija. Drugi odsjek razpravlja narodno pripovedi, poslovce, zagonetke, a najobširnije narodne pjesme; a treći riječ najstariji kulturni život naših predjeda.

Predbrojje salje sa samom pisev. Kad se knjiga doštampa razaslati će se predbrojnik s poštarskim pouzećem na cenu od 60 nov. a. v.

Sadržaj knjige je veoma zanimiv te se
sama prepričava.

I ove će godine tiskati **Stajenski Almanak**, što ga priređuju u Beču stručni daci iz svake grane slovenskoga po-
jekta. Prijazno je već lanjski bio primljen a nešto droge, da bude i ovogodišnji, jer ako je bilo manak u lanjskom u ovom će se popraviti i razniih izkušnjih priyoga izdanja i dobrih svjetnih razniih javnih glasila. Za-
dacha Almanaha je upoznati čitaoca s pojedinim slovenskim jezikom i slancima, koji uprav-
osobjujući pojedinoga slovenskoga naroda razpravljaju. Tim će se putom izoliti na-
vjedno, u koliko se razlikujemo jedan od drugoga. Toj međusobnoj duševnoj zvezni treba da svaki iko može, pripovjeti, i piseti u tom smjeru. Iako u almanahu i podupirajući ga mnogobrojnom predimatom. Cima mu je 1. f. 20 nov., kasnije 1. f. 60 nov., a izidi

početkom nove godine. Predplate se prima do konca ove god. naslov: Radivoj Pöznik, Wien, VIII. Florianigasse N. 17.

Ivan Širok, gradjanski učitelj na Hrvatskom poslu, Međa, namjenio je tiskati vele koristnu knjigu **Ob uzgoju djevojčica**. Pisac je uvek kip slavnoga nadbiskupa Fénelon: *De l' Education des Filles* pak ga preodjeo u hrvatsko odjeće. Djelo je doštan obširni i vrlo lepo napisan životopis Fénelon pak je izvrstno opakzno što je njome pravodilac Dr. Arustadi potražio po spisih naznaničitijih pedagogah nore dobe. Djelo će izdati u 12 štampanih tablakih i predavat će se komad po 80 nov. Hrvatska literatura noina jošte ob uzgoju djevojčica posebnu i obširnu knjigu; dobro će dački doći ovo djelo hrvatskim majkama, učiteljicom, učiteljicom, svećenikom i svakom, koji se uzgojom djece bavi. I tim budi osobito preporučena. Tko želi predbrojiti se, neka se užadije do konca ove godine samom pisatelju javi.

Asomjanovo izjedno evangelije. Na sve-
to dalo Dr. Ivan Černjé, tajni dvornik sv.
Oca Lava XIII. i kanonik slovenskoga sv.
Jorilima. U Rimu iz minogodiznje tiskarne
sv. Veropodnici 1878.

To je naslov knjige, koju je Dr. Černjé
na svetlio dao. Velo će razvosliti strukoga
ovo starodavne djele, o kojem sam pisatelj
priporjeđa u "pripomenu" da, na Vatikan-
skoj knjižnici, među onih 25.000 vršnako i
po vlasni pismu knjig, dvadesetak jih je
po starinsku, tor i po Kurilovi i po Klement-
ovi, i još inako, tor modju timu je i она (9. po sisu), koju Asomjanovim ili Vatikan-
skim evangelijem, ili orangoljistarom zovu, te je ono Šanfarik u Pamatskim inač, te vele
slabnje iznesuo na svrštu, a sva koliku Dr. Ručki, izpisao ju kuda onde bivaš kanonikom. Taj je dakle rukopis Dr. Černjé velikim
trudem prenosi i propisao iz glagoljskih u
latinsku slovu, ter ga Slovenskom sad u bas
prijevih oblikih podnosi.

Knjiga u voljkoj osmini ima uvodinu
LXXVI str. a za tim teksta 180 str. Eve
u p. nekoliko vrsticu evangelije sv. Ivana
1. pogl. "Iskoni bě Stoy, i Stoy bě u Bogu,
i Bog bě Slovo, so bě iskoni u Bogu, v' sū
tem' biće, i bez nego ničesa ne biće", eza-
bijet, v' ton' život bě, i život bě svijet
čovjekom; i svijet v' tem' svijet se, i tma
ego ne obet.

Matica Hrvatska čestiti se ovim objaviti,
da posto se jo da danna posluje *tri tisine*
članova za god. 1879 prijavilo, da je uistinu
toga ponestalo ovogodišnjih „Matičnih“ knjiga,
koju su samo u tri tisine iztiskala stampane,
a to:

Jurković, Dramatička djela, II.,
De Amicis, Slike iz vojne živote i
Lopušić, Poviest grada Karlovca.

Pošto se pak još uvek novi članovi
prijavljaju, a od vječkoj strane naše domovini
pošto se još ni prijavili nisu, to je upravlji-
oštor „Matice“ zahtijeo, da se i nadalje članovi
za god. 1879 prijavaju, te onim koji su od
danasnjega dana prijava, da se uz ustalih
avogodišnjih pet knjiga, i to:

Eneidom, Tomolak,
Tomic, Znaj od Bosne,
Senou, Prijevisti,

Frising, Critice, II. i
Smilčićius, Poviest hrvatska, II.

pode za ponestalo tri ovogodišnje knjige
starljih „Matičnih“ knjiga u istoj vrijednosti
i to na izbor:

ili I. a) *Senou*, Antologija — i
b) *Verne*, Put na mjesec — ili

b) *Verne*, Put oko zemlje

ili II. a) *Senou*, Antologija,
b) *Sand*, Nabab Fraňo i

c) *Krauszefski*, Pjesnički i svjet

ili III. a) *Senou*, Antologija
b) *Andersen*, Izabrane priče

ili IV. a) *Verne*, Put na mjesec i oko zemlje,
2 svezka i b) i c) pod II ili b) pod III.

Tko neznači samu, koju od ovih starljih
knjiga (I—IV) bi želio mjesto nestalih ovo-
godišnjih triju, tomu će jo odpravljati „Ma-
tice“ samo odabrat, i kasnije moguće reka-
nje neć se moći uvažiti.

Članovi za god. 1879 se prama tomu,

1. januara 1880.

U Zagrebu, 18. novembra 1879.

Uprava „Matica Hrvatska“

Izpravak.

U 21. br. „Naše Sloga“ dne 1.
oktobra 1879. štampli smo dopis iz
Barbanšćine, kojim se našao uvredjen
m. ē. g. Petar Mitton, župnik i dekan
vodnjački, pri nju i ime zakona posao
na njega svoj talijanski pisani izpravak.

Kako nam nije bilo nikad ni na
kraj pameti, uvredili g. Mittona, koga
poznamo kao čestita i poštena muža,
tako smo bili gotovi tiskati njegov iz-
pravak, moljeni i od osobe njemu i nam
prijazne, samo smo želili, da mu dade
dotičnu formu, da izpusti što se tiče
trećih osobah, i da nam ga pošje u
jeziku, kojim se štampa naš list i u
kojem bijaše pisani dopisi, kojim se našao
uvredjen. Nu kako on nije htio na to
prištati, a kako mi nismo dužni primiti
mati izpravak, koji neodgovaraju zakonu
ni ovlašćeni vredjati trećih osobah,
ni spremni mješati u hrvatski list talijanske
sastavke, a ni voljni raditi proti
hrvatskom pravu ovoga lista: tako
nemogosno na ino, nego dati izpravku
g. dekanu Mittonu zakonitu formu i
zakonite granice uz zakonito i oprav-
dano stovanje našega jezika i našega
pravca, pa iz Mittonova izpravka izvaditi
samou ono i onako, nu što evo i učinimo.

M. ē. g. Petar Mitton, župnik i
dekan vodnjački, veli na svoj način u
svom izpravku:

1. Nije istina, da sam ja dne 14.
oktobra došao u Barban, pozvan od pre-
većih Kurijelat, nego sam bio tamo
poslat od Ordinariata;

2. Nije istina, da sam ja pozvan
če. g. svećeniku u podestarijski ured,
da poduzmem proti njemu naloženu mi
iztragu, već sam je pozvan u ured
zupnički;

3. Nije istina, da sam je ja izručio,
kad je naposljedu potražili na njihovu
domu, da ovršim svoju dužnost;

4. Nije istina, da je slavenski po-
močnik dinjanski morao ići u Barban
po mojoj zapovjeti, nego je odšao
tam po zapovjeti Ordinariata;

5. Nije istina, da se je tom pri-
dom radilo o pitaju Kurijelat, ili o
kojaj satici kare; kao ni o tom, da li je,
nije li Barban hrvatska župnija;

6. Nije istina, da se htjelo potla-
čiti ičiju narodnu srušnost, nego se
radilo jedino o erkvenoj stagi.

Eto Mittonova izpravka u svojoj
snosnosti.

Kako si je dao m. ē. g. župnik i dekan Petar Mitton, protumačiti na talijanski jezik naš hrvatski dopis od 1.
oktobra br. 21. „Naše Sloga“, tako se nadamo, da će si dati protumačiti ovaj izpravak, pa da će ga naći savsim
prema svojemu, dne 17. novembra 1879.,
na nas upravljenu pismu, izuzam samo
ono, što nespada amo, pa što mi mi
po zakonu nismo dužni primiti ni štam-
pati. Ako nije ovak pravo njemu il
našemu dopisniku iz Barbanšćine, oni
nisu i napred: ali neka znadi jedan
i drugi, da smo mi zadovoljili zakonu,
a za ostalo neku samu mislu. Javni list
jest javno zrealo istine i pristojnosti, pa
na to mora da pazi i tko piše i tko
čita, i drugo ništa.

U Trstu 1. decembra 1879.
Uredništvo „Naše Sloga“.

DOPISI.

iz Krke občine koncem studenoga 1879.
Čudne stvari, svaki, sve što dalje
može, hoće da drži vlast, bilo to i
izvan zakona. Tako je i kod nas, prošlo
pol četvrtne godine odkad sadašnji nasi
občinski gospodari vladaju, pa ipak jes
se ne vidi, da mare za višenje občinsko
zakona, koji njihovu oblast pro-
teže na tri godine, a ne više.
Neznaju valjda kako pustiti drugim
ljudem občinsku upravu, pa još nisu

ni razpisali nove izbore, premda su jih na to, svojim ponasanjem, sjetile občine, koje su svoj posao ugotovile i koncu doveli. Al uzalud, kad se oni neobaziraju na ono, što okolo njih biva, nego jedino udubljeni sami u sebe, jašu konja dok jahati mogu, bojeć se valjda, da te kao za stalno morat odjahati. Dan se odvlačeju, ali on mora doći i nebi imao biti mnogo daleko. Proti sada-njim obč zastupnikom nisu samo nekoji vanjski natražnjaci, (kako jih danas običavaju nazivati) nego i veci dio krčkih gradjanah. Od nastojanja i medusobna dogovora zavisiti će uspjeh. Pak pošto do mala biti te izbori, dobro je, da promjerimo moć pojedinih stranaka, da poznajuće neprijatelja, uspiješnije budemo vojevali, inače moglo bi nam se dogoditi kao u Baski.

Tri su stranke, koje misle prigodom novih izborah, natjecati se: dve naime gradske i jedna seoska. Obe gradske treba, da si po sebi pribave dobar broj privrženika, jer će inače propasti, dočim seoska može i sama se računati.

Dosad vladajuća stranka imati će za se "i noti amici e fatori" koli na Puntu", u Sv. Fuski, toli i Dubašnicu, ali u gradu posve malo, — dakle imala bi propasti. Nova gradska stranka, dočim će imati većinu i to veliku u gradu, po sebi neće imati skoro ništa, dakle i ta si može pogreb pripravljati. Dobre je, međutim, da se ove podnipošte nete složiti te tako dok se budu med sobom grizle, treća, t. j. seoska stranka, će nadvladati. Nu ako se i bi one prve zdržuće, ova se treća neima koga bojati, jer ako bude ikliko spotraznjenja, hoće u svih trih razredih prodrijeti.

Seoske stranke je namjera stresti sa sebe gradsko, vejsko gospodarstvo, i to je posve pravedno, jer već više godina 8000 okoličnih stanovnika, mora da sluša zakone učinjene od nekolice gradskih zastupnika, koji zastupaju jedva 2000 dušah. Rekao sam nekolica gradskih zastupnika, jer ovi za sobom povuku svojih „amici e fatori“.

Je li pak moguće sporaznjenje, toli potrebito, med seoskim občinama? Ta kako nije, kad je već svim dodijalo dosadašnje stanje. Eno Kornić, gdje čudom gleda kako ima duga, dočim dok je sam svoj bio, nije ga imao. Eno Punat, — gori mu do nokta —, dosadašnje stanje progutalo mu ne samo par stotin forinti, koje je posjedovao kad se je s Vejom sdužio, nego mu se već i nabroj priličan dug od 600 l., a kamo će tako doći? Kako je neki štovani dopisnik u Puntu ove godine javio, svake godine dava Punat 60 for. za liečnika, koji je u Veji a ne na Puntu, i koji zna, na mjesto 3 l. kako je propisano, uzeti 5 for. za svaki po-hod na Punat. Eno Dubašnicu, težko uzdiše i ona mora lancati kako joj si ali ne zagudi. Isto tako i Poljica. Jelina Sv. Fuska reć bi, da je zadovoljna, jer je puko oružje u rukuh mjestognoga si gospodara.

Svin je sramota, da se u sjednicah jedino talijanski govor, i da seljaci većinom ondje bulje malo ili nista razumeć. Sramotno je i nepristojno, da občinski spisi, pišeni talijanskim, bivaju razasiljani na podobćine i da ti bivaju pročitani puku, i to ne Puljizom ili Kalabrezom, već Hrvatom, koji neznan neg hrvatski jezik, ako i gdje koji možda razumije išto talijanski! Takove nepravice nesmije se više trpit, od sada treba, da prostorije krčkoga čuka odzvanjuju hrvatskim jezikom, to za zah-tjeva pravica i postenje 6000 stanov-

nikih kanoti i čast njihovih zastupnika, a gradski zastupnici, ako bi koji bio, da nezna hrvatski, nek se ga uči. Mislim ipak, da znaju mnogi Vejani hrvatski, jer znaju sejanom, Hrvatom, prodavati i koze i platno i fragmentum i poplati itd., moći će dakle oni i razumeti što bude u sjednicah kojigod seoski zastupnik govorio u svojem materinskom — hrvatskom jeziku. Hrvatskim duhom treba, da dišu novi zastupnici, o tom valja da nastoje svi seoski birači!

Svi, dakle rodoljubi, koji spadate pod vejsku občinu, osobito vi, mnogočestni svećenici, vjerni sini hrvatske matere, imajući pred očima vjeru i domovinu, imate se živo zauzeti, da takovi budu buduci občinski zastupnici. Da budu naime nepokvareni naši hrvatski seljaci, i nitko drugo. Tada će se moć ušuti na pravo občinsko pod-pomaganje, tada će hrvatsko imanje biti u hrvatskih rukuh, duh u učionah biti će hrvatski, puk, koji je toli jasno pokazao, da je čelič-hrvati u prizadnjih izborih za enrevinsko vijeće, probuditi će se, bolje će razumjeti svoju narodnost i hrvatsko-frankopanski svoj ponos. Da, jedino tako na crkvenom i političkom našem polju, neće se ukoriteni prekonjorska zla tražiti i pokazati čete, da sve žrtvujele za vjeru i hrvatsku domovinu.

Na vremje dakle svi hrvatski rodoljubi stavte se na dielo, da vas ne-pripravne ne najde proglaš novih izborih, koji mora koj toj dan puknuti. Na to te „gospodici“ i „amici“ mirnjati, al vi se zato ne starajte, morati te po hrvatsku lancati, nebudu li htješ, tad će svaki za sebe misliti pa hote, kao nekoč Punat, Kornić, Dubašnica i Poljica svoji na svojem biti!

Rodoljubi seoskih občinah, nezabavite na ovo, što vam piše, na rad vas nukajući, vas občinar M.

Jednomu pazinskemu klevetniku.

Od jara puti ti pozucala,
A rijiš gled ti ognjem krošo,
Zavisan ūči ti užavrolo
I brbljav jožik vioči ti klješo.

Poštano ljudu rad opađaš,
Vikšuši i pravedno rad blediš:
Prikupit tim se znati klm nadas,
U srcu da im tvrdio sjediš.

U sreca čista virši rada —
Izriđoši — u svoje pogledi:
Zmijino pušo ti ju juda
Kim mnogo, mnoge več ozledi.

Oj kudi, laži, bledni stvora!
Oj crni! — noćas dugo časa —
Gloš sunce več ti gre za gore
Još hip pak — za tobom ni glasa!

I opet najvrucće molimo
sve one naše predbrojnjike,
koji nam predplate na naš List za
minuću godinu nisu jošte poslali,
da to svakako prije konca tekuteg
mjeseca učine.

Različite vesti.

Narodni ponos. Dne 25. studenog iz Bosne i Hercegovine prispešo u Trst Lloydovim parobrodom dva baltijana vrog slovenskog puka Kubu Br. 17., dočekan od mnogohrojna pučanstva, gdje im drugi predsjednik političkog društva „Edinstvo“ u patriotičan nagovor izruči prekrasnim lovrijenc sa trobojnim narodnim trakuma, na kojima bjuha zlatom izvezene sliedeći roci: „Rogolje, Bibać, Jajce, Livno — Primorski Slovenci brabremu polku Kubu“. Sutradan krenuo ti naši slavni junaci kroz Ljubljani u Beč na posadu. Živili!

Bavateljem gradskog tršćanskog Magistrata postao je naš zemljak, g. Zakrajija Gaudioso, rodom iz Krka na otoku istog imena, bivši dosad činovnikom kod ovlašćenog pokrajinskog suda. Čestitamo mu iz svega srca.

U carevinskom je vičeu izrečeno u nacelu ukinutje svih slobodnih u državi lukab, pa tim i Trstu i naše Istru. Nego što se tiči Trsta, to će biti stoprana da kakve dvije ili tri godine, naime zajedno sa ukinutjem slobodne luke riedke. Sto se pak tiče naše Istru, gleda nje da će se najbrže pritekati još do godine, dokleju miši grke posljedice ljetosne nerodice. U tom je smislu i koparski municipij, posao predstavljene na visoku vladu, pozvati i ostale istarske municipije, da i oni taj isti korak zajedno s njim učine.

Na koparskom učiteljskom bilo je ljetijsko školsko godine svih dječaka 128, i to u IV. razredu 28, u III. 48, u II. 26, u I. 28. Da vidimo danas, koliko je od tih dječaka bilo iz jedne, koliko iz druge, koliko iz treće pokrajine ovoga Primorja; a onda iz kojih kotarâ su bili djaci iz Istre. Djakali iz Istre, to najveće pokrajine onoga Primorja, bilo je 88; iz pokrajine Gorice, koja ima manje stanovnika nego li Istra 68, iz Trsta s okolicom 15. K tona bila su 4 dječaka iz Krajiške, 2 iz Stajorskog, 1 iz Riske. Istarski dječaci bilo je iz kotara koparskog 6 (i to 3 u slobodolj. 3 u tal.), iz porečkoga 4 (sva 4 u tal. od.), iz Rovinja 4 (u tal. od.), iz pazinskega 2 (oba u tal. od.), iz luščanskoga 10 (i to jedan iz Lušča u tal. od., 12 iz Krka, od kojih su osim jednoga svi u hrv. od. bili), iz volovskoga 9 (svi u hrv. od.). Vidi se da nojma celi koparski, celi porečki, celi puljiski, celi pazinski, ne zapadna Istra niti jednoga djaka u hrv. odješta, a da ga nojma niti otok Istarski niti creski. Vidi se svega, kako se slabo mari za Istru u običu, a za Hrvate napose, za Hrvatu u zapadnoj Istri niti malo.

Br. 2312.

NATJEĆAJ.

Usled zaključka obč. zastupstva od 27. listopada t. g. imadu se popuniti sljedeća mjesta:

Mjesto obč. tajnika ujedno II-quidatora, sa placom godišnjih 1000 forinti; prvenstvo dati će se izučenom pravniku, u pomanjkanju takvog, ima molitelj svjedočbami dokazati podpunu sposobnost u obč. poslovih;

mjesto obč. blagajniku, sa placom godišnjih 500 for. sa zahtijevom od 27. listopada t. g. da molitelj dokaze sposobnost za ovo mjesto, i da kod nastupa službe položi jamčevinu odgovarajuću jednogodišnjoj plaći;

mjesto obč. pisara, sa placom godišnjih 500 for.;

mjesto zemljomerca (geometra) sa mesečnom placom od 60 for. uz 1 1/4 % čistog dobitka na prikoristjenu omou likvidiranom kapitalu.

Uredovni jezik jest hrvatski, osim kojeg se zahtijeva se poznavanje talijanskog, a po mogućnosti i njemackog jezika.

Natječaj valja od dana 27. listopada do 10. prosinca t. g. do kojeg dana imaju natjecatelji svoje sa sve-dobzanim usposobljenja kao i neporoznosti obložene molbe podpisatomu glavarstvu dostaviti.

GLAVARSTVO OBČINE KASTAV

dne 28. oktobra 1879.

Glavar: Bukić m. p.

Br. 471. — C. S. D.

NATJEĆAJ

na učiteljske službe.

U ovom školskom kotaru su iz-pražnjene sljedeće učiteljske službe:

1. Učitelja II. vrste na jednoraz- rednici u Materiji sa slovenskim učnim jezikom.

2. Učitelja III. vrste na jednoraz- rednici u Tatreh sa slovenskim učnim jezikom.

3. Učitelja III. vrste na jednoraz- rednici u Rukavcu sa hrvatskim učnim jezikom.

Sa svimi službami su sakupljeni dohodci utemeljeni zemaljskim zakonom za Istriju od 3. novembra 1874. br. 30 odnosno 10. decembra 1878.

Oni koji traže za podielenje jedne ili druge ovih službi, imadu uredno dokumentirane molbenice, ako su jurve u službi, tragom predpostavljene oblasti, ako jošte ne služe, ravnnim putem najdalje do 20. novembra t. g. na ovo c. k. kotarsko školsko vijeće, odpremiti.

C. K. KOTARSKO ŠKOLSKO VIEĆE
Volosko dne 15. oktobra 1879.

Tčk Novaca polag Borse u Trstu od 16—28. Novembra 1879.

Dne	Kardinali (četvrt)	Napoleoni	Stari	Prid. Št. (četvrt)	Ure	Kardinali (četvrt)	Napoleoni	Stari	Prid. Št. (četvrt)
16	—	—	—	—	54	5.53	9.21	11.74	—
17	5.53	0.31	11.73	—	25	5.53	9.22	—	—
18	5.53	0.31	11.72	—	25	5.53	9.32	11.73	—
19	5.53	0.31	11.74	—	27	5.52	9.33	11.73	—
20	6.53	2.32	11.73	—	28	5.52	9.31	11.73	—
21	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	5.53	0.31	11.75	—	—	—	—	—	—
23	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Pregled tršćanskoga tržišta.
dne 27. Novembra 1879.

OD	DO
for nr. 1000	for nr. 1000
Vosa primorski i ugarski za 100 4%	—
Kafe Portoriko	108
S. Domingo	78
Rlo polag vrsti	95
Cekar austrijski	30
Crveno trave balzaco (Gri-santone)	35
Naranci skriveni	83
Karabu paljako	za 100 4%
lovanjsko	6
Smokva Kalmarata	10
puljoksi	15
Liman skrinjao	30
Bademki litli modulni pulj . . . za 100 4%	110
dalmatinsko	116
Lošnjača	30
Šljiva	22
Pšenica ruka ugarska galasika	50
Kukuruz (turkijski) rusk . . . ugarski	60
Zal	9
Zol ugarica arbanaska	50
Pasulj (fazol) polag vrsti robe	19
Bob	—
Loca	—
Ori talijanski Irselski (kituljaki)	171
Vuna bosanska morske arbanaska	88
istanica	92
Dasko kornišlo jeločice Štajersko Grede	49
bukovics	44
Ulio itali. nijlo vrsti . . . za 100 4%	8
„najbolje“ srednje vrsti	65
dalmatinsko	47
Kamono uko u karash . . . u kastab	12
Kežo strojeno naslo	165
zabe voljno naslo	110
„dalm. ist. i bos.“	70
janjedo naslo . . . za 100 kom.	50
koje	65
vunčo slano	68
zabe	65
zabe za 110 komada, u štobru	25
Sardoli 1 baril	20
Vitriol modri	15
zeleni	21
Maslo	60
Loj dalmatinski i nasli	50
Salo	—
Mast (salo raztopljeno)	50
Slanina	39
Hrkija otolitar (100 litera) . . . za 100 4%	30
Galičiši istarski	8
Ruj nasli	1
istarski	8
Ljubiće od javorka	70
Vinsko strugline (Orpitsa)	12
sploh	31
Med	—
Lumbor (jabukice od jaro- rika)	12
Pal batol od 100 4%	25
Canje (strace)	37
Kestram dalmat.	14